

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 233.746 van 5 februari 2016
in de zaak A. 209.829/X-15.578.**

In zake : de NV POLDERS INVESTERINGSFONDS
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Els Empereur en Ive Van Giel
 kantoor houdend te 2018 Antwerpen
 Brusselstraat 59/5
 bij wie woonplaats wordt gekozen
 en
 eveneens bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Annelies Verlinden
 kantoor houdend te 1050 Brussel
 Louizalaan 106

tegen :

 het VLAAMSE GEWEST
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Veerle Tollenaere
 kantoor houdend te 9000 Gent
 Koning Albertlaan 128
 bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partij :

 het GEMEENTELIJK HAVENBEDRIJF ANTWERPEN, thans de
 NV HAVENBEDRIJF ANTWERPEN
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Sven Vernailen en Joris Geens
 kantoor houdend te 2018 Antwerpen
 Mechelsesteenweg 27
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 2 augustus 2013, strekt tot de
nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse regering van 30 april 2013

houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Afbakening zeehavengebied Antwerpen’.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkomende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 8 november 2013. De tussenkomende partij heeft een memorie ingediend.

Auditeur Wouter De Cock heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij en de tussenkomende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 4 december 2015.

Staatsraad Stephan De Taeye heeft verslag uitgebracht.

Advocaten Annelies Verlinden en Ive Van Giel, die verschijnen voor de verzoekende partij, advocaat Veerle Tollenaere, die verschijnt voor de verwerende partij, en advocaten Sven Vernaillen en Joris Geens, die verschijnen voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Auditeur Wouter De Cock heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De zeehaven van Antwerpen is in het bindend deel van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (hierna: het RSV) geselecteerd als poort, in samenhang met de regionale luchthaven. Het is de taak van het Vlaamse Gewest om in samenspraak met de betrokken besturen de terreinen als zeehavengebied in gewestplannen of ruimtelijke uitvoeringsplannen af te bakenen.

Het RSV stelt de af te bakenen zeehavengebieden exclusief voor te behouden voor zeehavengebonden industriële, distributie-, opslag-, overslag en logistieke zeehavenactiviteiten.

Artikel 3, § 1, van het decreet van 2 maart 1999 ‘houdende het beleid en het beheer van de zeehavens’ (hierna: het Havendecreet) bepaalt dat het zeehavengebied afgebakend wordt in gewestplannen of gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen.

3.2. In uitvoering van het RSV en van het Havendecreet wordt in 1999 een planningsproces opgestart, namelijk het strategisch plan voor de zeehaven van Antwerpen. In het in 2006 vastgestelde Tussentijds Strategisch Plan voor de zeehaven van Antwerpen (hierna: het strategisch plan) wordt een geïntegreerd streefbeeld voor de beide Scheldeoevers opgesteld waarin de gewenste economische, ruimtelijke en milieuontwikkelingen op elkaar zijn afgestemd. Het strategisch plan schetst een langetermijntoekomstbeeld voor het gehele studiegebied met een planhorizon die reikt tot omstreeks 2030.

3.3. Over het strategisch plan wordt, voor de rechter Scheldeoever, een bufferstudie opgesteld. Aanvankelijk was de studie bedoeld voor het opmaken van inrichtingsschetsen voor de verschillende deelgebieden van de

oostelijke rand van de haven van Antwerpen op de rechter Scheldeoever waar deze dient gebufferd te worden naar de omgeving. Tijdens het opmaakproces van de bufferstudie is de *scope* van de studie gewijzigd naar aanleiding van belangrijke discussies over havengerelateerde projecten die vanuit de omgeving als aanslagen op het open landbouwlandschap, de leefbaarheid van dorpen of het ecologisch functioneren van belangrijke natuurgebieden (bijvoorbeeld “De Kuifeend”) werden ervaren. In de bufferstudie wordt een zogenaamd “combinatievoorstel” geformuleerd. Het is de resultante van een evenwichtsoefening die een natuurstreefbeeld, havengerelateerde projecten en leefbaarheidsprojecten omvat en indirect invulling geeft aan de buffergedachte. Het combinatievoorstel bevat de volgende hoofdlijnen:

- De noodzaak aan extra lig- en wachtplaatsen voor de binnenvaart wordt opgevangen door de bouw van een nieuw wachtdok, ten noorden van de Noordlandbrug. De bufferzone tussen de woonkern van Berendrecht en de haven wordt op die manier van verdere havenexpansie gevrijwaard.
- Het vormingsstation Antwerpen-Noord kan zijn noodzakelijke uitbreidingsplannen realiseren in het oostelijk deel van [de] Binnenmoerassen, in beperkte mate, in de uiteinden van het westelijke deel. De resterende gedeelten van die natuurgebieden worden door inbuffering van havenactiviteiten afgeschermd.
- Ontwaterde baggerspecie wordt geborgen in de zandwinningsput die aanleunt bij de talud van de Hooge Maey. De aanspraak op ruimte voor de berging van die site vindt op die manier plaats binnen de grenzen van het bestaande havengebied.
- De oprichting van een mechanische ontwateringsinstallatie voor het baggerslib afkomstig uit de kanaaldokken van de haven van Antwerpen rechteroever en de opslag van het ontwaterde baggerslib in de nabijgelegen ‘zandwinningsput’. (Amoras-project)
- Om de wateroverlast in de polder en de woongebieden van Ekeren en Merksem te bestrijden, wordt met de aanleg van een nieuwe afwatering langs de A12 en de bouw van twee nieuwe pompstations bij het Churchilldok en het Delwaidedok de waterafvoerinfrastructuur grondig vernieuwd.
- Dankzij die nieuwe waterhuishouding kan de waterafvoerfunctie van het Verlegd Schijn worden opgeheven en wordt het voor de haven mogelijk het logistieke park Schijn op volwaardige wijze uit te bouwen.
- Om de natuurwaarden die als gevolg van de havenprojecten verloren zijn gegaan te compenseren wordt ten zuiden van Berendrecht in de bufferzone tussen haven en woonkern een omvangrijk natuurontwikkelingsproject gerealiseerd. De landbouwgronden van de

Ettenhovense polder en de Kabeljauwpolder worden gevrijwaard van verdere ruimteaanpakken van de haven.

- Voor de beroepslandbouwers die door de natuurontwikkelingen in het Opstalvalleigebied getroffen worden en die geen precair gebruik maken van overheidsgronden wordt een flankerend beleid vastgesteld dat een oplossing op maat van hun specifieke situatie nastreeft. De oprichting van een grondenbank vormt daar een belangrijk middel voor.”

3.4. Van 2006 tot maart 2009 is voor het strategisch plan een plan-MER opgemaakt: het plan-MER ‘over het strategisch plan voor en de afbakening van de haven van Antwerpen in haar omgeving’. Dit plan-MER bevat een passende beoordeling (met uitzondering voor het deelgebied “Ettenhovense polder”) en een watertoets.

3.5. Het kennisgevingsdossier van het plan-MER is door de dienst Mer volledig verklaard op 16 mei 2006 en wordt ter inzage gelegd van 17 mei 2006 tot 17 juni 2006.

Gelet op de grensoverschrijdende effecten van het strategisch plan is de kennisgeving ook bezorgd aan het Nederlandse bevoegde gezag.

3.6. Op 18 december 2006 beslist de dienst Mer over de richtlijnen voor de opmaak van het plan-MER.

3.7. Het onderzoek van het plan-MER gaat aanvankelijk uit van twee planalternatieven (verder uitgewerkt in een aantal planvarianten) die worden vergeleken met het nulalternatief. Het nulalternatief en de planalternatieven geven de verwachte situatie weer in het referentiejaar (2030):

- Nulalternatief: het Strategisch Plan van de haven wordt niet uitgevoerd. Vertrekkende van de situatie in 2006 wordt alleen rekening gehouden met de autonome ontwikkeling en de uitvoering van beslissingen die reeds genomen zijn. Het nulalternatief houdt het verdwijnen van Doel in.
- Planalternatief A: de ruimtelijke uitbouw van de haven blijft beperkt. De verdere ontwikkeling van de haven vindt plaats door herstructureringen, door

optimalisatie van wat er vandaag is en door verhoging van productiviteit op alle terreinen waar dit mogelijk is.

- o Planvariant A1a: ruimtelijke consolidatie zonder herconfiguratie, bij lage economische groei;
 - o Planvariant A1b: ruimtelijke consolidatie zonder herconfiguratie bij hoge economische groei;
 - o Planvariant A2: ruimtelijke consolidatie met herconfiguratie van de Waaslandhaven. In deze variant wordt een ingrijpende wijziging doorgevoerd aan de configuratie van de Waaslandhaven, waarbij een deel ervan wordt omgevormd tot getijdenhaven.
- Planalternatief B: een maximale uitbouw van de haven vindt plaats, binnen de grenzen die vanuit de lokale leefbaarheid en de inpassing van de haven in haar omgeving worden gesteld;
- o Planvariant B1: maximale getijdenafhankelijke noordelijke uitbreiding van de Waaslandhaven (aanleg 2e getijdendok op linkeroever);
 - o Planvariant B2: minimale getijdenafhankelijke noordelijke uitbreiding van de Waaslandhaven (aanleg 2e getijdendok op linkeroever maar met kleinere afmetingen);
 - o Planvariant B3: getijdenonafhankelijke noordelijke uitbreiding van de Waaslandhaven (uitbreiding van het niet-getijdengebonden deel van de Waaslandhaven in noordelijke richting).

In het kader van het plan-MER wordt een multicriteria-analyse (hierna: MCA) uitgevoerd die de verschillende planvarianten vergelijkt op basis van milieugerelateerde criteria (mobiliteit, mens en natuurwaarden). Deze MCA komt uit op het nulalternatief en vervolgens A1a als voor het milieu meest gunstige keuze.

Daarnaast wordt een “maatschappelijk meest haalbaar alternatief” (hierna: MMHA) uitgewerkt. De verschillen met planvariant B1 houden hoofdzakelijk verband met de ontwikkelingen op de linkeroever. Ook het MMHA wordt middels een MCA geëvalueerd, waarbij een gelijk gewicht werd

gegeven aan de criteriumgroep “economie” en “mens en natuur”. Het MMHA en B1 komen dan naar voren als beste opties.

3.8. Op 4 maart 2009 keurt de dienst Mer het plan-MER goed.

3.9. Een ruimtelijk veiligheidsrapport (hierna: RVR) voor het strategisch plan van de haven van Antwerpen wordt op 21 november 2008 gunstig beoordeeld door de dienst Veiligheidsrapportering van het Departement LNE.

3.10. Op 11 september 2009 kiest de Vlaamse regering voor de uitbreiding van de haven van Antwerpen conform het MMHA zoals omschreven in het plan-MER “als na te streven gewenste ontwikkeling van de haven van Antwerpen en derhalve voor de hieraan verbonden milderende en natuurcompenserende maatregelen (gelegen in het Opstalvalleigebied)”. De Vlaamse regering stelt tevens vast dat “voor de projecten van het combinatievoorstel op de rechteroever van de haven van Antwerpen, zoals het in het MMHA beschreven en in het bijliggende plan-MER met passende beoordeling en watertoets werd beoordeeld, geen meer milieuvriendelijk alternatief, zoals opgelegd door artikel 36ter, §5, van het decreet Natuurbehoud, beschikbaar is” en onderschrijft verder ook “de dwingende redenen van groot openbaar belang”.

In verband met milderende maatregelen en natuurcompensaties staat in de passende beoordeling over het MMHA het volgende te lezen:

“In de aanloop van de volledige planrealisatie zal rekening gehouden moeten worden met de ongunstige staat van instandhouding voor heel wat beoogde natuurwaarden. De beoogde natuurkernstructuren zullen immers pas over langere tijd gerealiseerd kunnen worden. Zolang de gunstige staat van instandhouding niet is gerealiseerd dient natuurcompensatie voor verloren gegane (Europese) natuurwaarden (ten gevolge van individuele projecten) zich aan. De uiteindelijke invulling/uitbouw van de haven zal gefaseerd tot stand komen. Bij opmaak van passende beoordelingen van individuele projecten, deel uitmakend van het totaalplan, zal telkens nagegaan

moeten worden of natuurcompensaties aan de orde [zijn]. Dit zal het geval zijn indien:

- De uitvoering van een havenproject leidt tot significant negatieve effecten in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen en tegelijk
- De vervanging van het natuurverlies elders nog niet is gerealiseerd.

Indien de gefaseerde realisatie van de natuurkernstructuur kan voorlopen ten opzichte van de havengerelateerde projectrealisaties kan compensatie in principe vermeden worden.

Een uitzonderlijke situatie geldt voor de gefaseerde havenontwikkeling in de omgeving van De Kuifeend. De havenontwikkelingen hier zullen leiden tot significant negatieve effecten voor SBZ-V 'De Kuifeend en Blokkersdijk'. Milderende maatregelen die hier worden genomen (bv. bufferdijk rond plasgebied De Kuifeend) kan niet vermijden dat negatieve effecten optreden. Om de negatieve effecten op te vangen zal natuurinrichting plaatsvinden in het Opstalvalleigebied.

Gelet op het feit dat de vogelrichtlijnverplichtingen van de 'De Kuifeend' volgens de Plan-MER vervuld worden in het Opstalvalleigebied en gelet op het feit dat dit Opstalvalleigebied momenteel nog niet ingericht is in functie van de natuurdoelstellingen en geen deel uitmaakt van de Speciale Beschermingszone 'De Kuifeend en Blokkersdijk', kan het Opstalvalleigebied enkel als compensatiegebied functioneren."

3.11. Op 22 juli 2011 stemt de Vlaamse regering in met de afweging van de milderende en natuurcompenserende maatregelen alsook met de doelstellingen voor en fasering van de natuurontwikkeling.

3.12. De speciale beschermingszone (hierna: SBZ), De Kuifeend en Blokkersdijk (BE2300222), aangeduid in het kader van de richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 'inzake het behoud van de vogelstand', vervangen door richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 'inzake het behoud van de vogelstand' (hierna: de vogelrichtlijn), ligt volledig in het plangebied van het GRUP, meer bepaald op de rechter Scheldeoever.

3.13. Op 28 oktober 2011 vindt de plenaire vergadering plaats over het voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan "Afbakening zeehavengebied Antwerpen" (hierna: het gewestelijk RUP).

3.14. Bij besluit van 27 april 2012 stelt de Vlaamse regering het ontwerp van het gewestelijk RUP voorlopig vast.

3.15. Het openbaar onderzoek vindt plaats van 8 juni 2012 tot 6 augustus 2012. De verzoekende partij dient twee bezwaarschriften in.

3.16. Op 1 februari 2013 beslist de Vlaamse regering de termijnen voor de definitieve vaststelling te verlengen.

3.17. Op 15 april 2013 brengt de afdeling Wetgeving van de Raad van State advies uit.

3.18. Met het bestreden besluit van 30 april 2013 stelt de Vlaamse regering het gewestelijk RUP definitief vast.

Met datzelfde besluit wordt aan het Vlaamse Gewest tevens machtiging verleend om de gronden, begrepen in het onteigeningsplan gevoegd bij het gewestelijk RUP, meer specifiek de deelgebieden “Opstalvallei”, “Prosperpolder Zuid 1ste fase”, “Nieuwe Arenbergpolder 1ste fase” en “Grote Geule”, te onteigenen met toepassing van de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden.

Het bestreden besluit wordt in het Belgisch Staatsblad van 3 juni 2013 bij uittreksel bekendgemaakt.

3.19. Bij arrest nr. 225.676 van 3 december 2013 beveelt de Raad van State de schorsing van de tenuitvoerlegging van voormeld besluit van de Vlaamse regering van 30 april 2013, in zoverre dit het grondgebied van de gemeenten Beveren en Sint-Gillis-Waas betreft, met uitsluiting van de aldaar gelegen groengebieden (artikelen L14, L15 en L18).

Bij arrest nr. 233.000 van 20 november 2015 beveelt de Raad van State de schorsing van de tenuitvoerlegging van 1) het besluit van de

Vlaamse regering van 24 oktober 2014 ‘houdende intrekking van de geschorste delen van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Afbakening zeehavengebied Antwerpen zoals definitief vastgesteld op 30 april 2013 en geschorst op 3 december 2013 en houdende definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Afbakening zeehavengebied Antwerpen, havenontwikkeling Linkeroever’, en 2) het besluit van de Vlaamse regering van 27 april 2012 ‘houdende voorlopige vaststelling van het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Afbakening zeehavengebied Antwerpen’, in zoverre deze besluiten betrekking hebben op:

- de Saeftinghedokzone, bestaande uit de daarin gelegen bestemmingsgebieden “Gebied voor waterweginfrastructuur” (artikel L3), “Fasering Saeftinghedok” (artikel L3.2.b), “Fasering Saeftinghedokmonding” (artikel L3.2.c), en de in deze bestemmingsgebieden voorziene overdrukken “Hoogspanningsleiding” (artikel L16), en
- het onmiddellijk ten zuiden en ten noorden van de Saeftinghedokzone, maar ten oosten van de Oostlangeweg, gelegen gedeelte van het niet-gefaseerde bestemmingsgebied “Gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven” (artikel L1), met de daarin voorziene overdrukken “Hoogspanningsleiding” (artikel L16).

3.20. Het doel van de verzoekende partij wordt in haar statuten als volgt omschreven:

“Artikel 4 - Doel.

De vennootschap heeft tot doel, zowel in België als in het buitenland, zowel in eigen naam als in opdracht en voor rekening van derden :

- De uitbouw en het beheer van een vermogen, zowel roerend als onroerend, alsmede alle handelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks met dit doel in verband staan en die van aard zijn de opbrengsten ervan te bevorderen. Het beheer van roerende en onroerende goederen voor rekening van derden zal slechts geschieden op voorwaarde dat de vennootschap ter zake over de vereiste vergunningen en toelatingen beschikt.
- Het nemen van participaties in verenigingen, vennootschappen, samenwerkingsverbanden of projecten op gelijk welke wijze met het oog op het renderen van de beschikbare middelen.
- Het verlenen van advies en verrichten van prestaties inzake administratieve en organisatorische aangelegenheden, budgetcontrole en algeheel management.

- Het verrichten van diverse bedrijfseconomische en wetenschappelijke studies allerhande.
- Het ter beschikking stellen tegen vergoeding van gebouwen, lokalen, goederen, materieel, rollend materieel, meubelen, producten, informatica en communicatiemedia in het kader van de in haar doel genoemde activiteiten.
- Het ontwikkelen, in licentie nemen en geven en aan- en verkopen van allerhande prototypes, tekeningen en modellen, fabricageprocédés voor allerhande industrie en ambachten, exploitaties en nijverheden.
- Het in leasing geven van onroerende goederen.
- De planning en ontwikkeling van handels-, industriële en commerciële projecten van allerlei aard in binnen- en in buitenland, alsmede het participeren in alle beleggings- en financiële transacties die aan de ontwikkeling van zulke projecten ten goede komen. De vennootschap kan de uitvoering van dergelijke projecten organiseren, en er ook toezicht op uitoefenen.

De vennootschap kan haar diensten verlenen onder welke vorm ook, ook alle personen, zowel rechtspersonen als natuurlijke personen, en kan elke hiertoe strekkende transactie of financiële verrichting doen en zich borg stellen ten overstaan van derden met het oog op verhandelingen voor deze derden.

Zij zal zelf of door tussenkomst van derden alle mogelijke handelingen van commerciële of financiële aard uitvoeren die rechtstreeks of onrechtstreeks betrekking hebben op haar maatschappelijk doel of de verwezenlijking ervan zouden kunnen vergemakkelijken.

De vennootschap mag overgaan tot het uitgeven van obligatieleningen en vastgoedcertificaten.

De vennootschap kan alle bestuursopdrachten waarnemen en tevens mandaten en functies uitoefenen die rechtstreeks of onrechtstreeks met haar maatschappelijk doel verband houden of die kunnen bijdragen tot de verwezenlijking ervan.

De vennootschap kan tevens als vereffenaar worden aangesteld.”

De zetel van de verzoekende partij is gevestigd te Antwerpen, Monnikenhofstraat 6.

Bij proces-verbaal van 27 november 1998 werd een “blok landbouwgronden in de Kabeljauwpolder met kleine hoeve en bijgebouwen, gelegen aan de Antwerpse baan 401 met een totale oppervlakte van vijfentachtig hectare, twaalf are zesenvijftig centiare (85ha 12a 56ca)” toegewezen aan Benjamin Simons. Hij verklaart te kopen “voor een nog op te richten vennootschap en die voor zoveel als nodig verklaart de koop voor eigen rekening te houden indien de vennootschap die koop niet bekrachtigt”.

Bij akte van 3 juni 1999 verklaren Benjamin Simons en de verzoekende partij “kennis genomen te hebben van de goedkeuring *de dato* twee december negentienhonderd achtennegentig door de Minister van Financiën van de toewijzing van de openbare verkoping gehouden op zevenentwintig november negentienhonderd achtennegentig, betreffende een blok landbouwgronden in de Kabeljauwpolder met kleine hoeve en bijgebouwen, gelegen aan de Antwerpse Baan 401, met een totale oppervlakte van vijfentachtig hectare, twaalf are en zesenvijftig centiare (85ha 12a 56ca), zoals beschreven in het lastenkohier hiervoor”.

De verzoekende partij verklaart het genoemde blok gronden in de Kabeljauwpolder verworven te hebben met het oog op de ontwikkeling van hernieuwbare energieprojecten op die terreinen.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

A. Belang

Standpunt van de partijen

4.1. De verzoekende partij doet in haar verzoekschrift, wat haar belang betreft, gelden, dat zij een onderneming is met als belangrijke activiteit het ondersteunen van ontwikkelingen in hernieuwbare energie. Daartoe doet zij de noodzakelijke investeringen, zoals onder meer de aankoop van onroerende goederen. In die zin verwierf zij ook de gronden van de Kabeljauwpolder, met het oog op de ontwikkeling van hernieuwbare energieprojecten op deze terreinen. Het bestreden gewestelijk RUP spreekt zich ook uit over de gronden die zijn gelegen buiten de perimeter van het plan. Dit is onaanvaardbaar vanuit een juridisch en feitelijk oogpunt en het is precies om deze reden dat zij het verzoekschrift indient, nu zij alle mogelijkheden wenst te vrijwaren om op de meest optimale en kost-efficiënte manier projecten te realiseren op de Kabeljauwpolder, en dit in overeenstemming met de beleidsdoelstellingen van de Vlaamse regering.

4.2. De verwerende partij stelt in haar memorie van antwoord vast dat de verzoekende partij aangeeft dat haar gronden gelegen zijn in de Kabeljauwpolder, zijnde buiten de perimeter van het betrokken gewestelijk RUP, en meent dat het gewestelijk RUP zich ook uitspreekt over deze gronden. De verwerende partij werpt op dat uit de bespreking van de middelen blijkt dat dit uitgangspunt niet correct is. Daarnaast stelt zij vast dat geen middel wordt geformuleerd dat verband houdt met de ligging van verzoeksters maatschappelijke zetel binnen het plangebied. De verwerende partij besluit dat de verzoekende partij geen belang heeft bij het beroep.

4.3. De tussenkomende partij merkt in haar memorie op dat de verzoekende partij een rechtspersoon is. Bijgevolg is het volgens haar noodzakelijk dat de bestreden beslissing in strijd is met het statutair doel van de verzoekende partij, en dat er een territoriale band bestaat tussen de bestreden beslissing en het werkingsgebied van de rechtspersoon. De tussenkomende partij werpt op dat het adres van de zetel van de vennootschap geen bewijs oplevert op vlak van het werkingsgebied van de vennootschap. Wat het gegeven betreft dat verzoekster eigenaar is van gronden gelegen in de Kabeljauwpolder, merkt de tussenkomende partij op dat die gronden zich dus buiten het plangebied bevinden. Dat de voorschriften van het plan zich ook uitstrekken tot de Kabeljauwpolder is volgens de tussenkomende partij juridisch noch feitelijk mogelijk, minstens is zulks niet bewezen. De tussenkomende partij meent dat het beroep bij gebrek aan belang als onontvankelijk dient te worden verworpen.

4.4. In haar memorie van wederantwoord geeft de verzoekende partij aan dat haar maatschappelijke zetel zich situeert binnen het plangebied, en dat haar territoriaal werkingsgebied bijgevolg eveneens het zeehavengebied Antwerpen omvat. Er bestaat volgens de verzoekende partij een rechtstreekse band tussen haar werkterrein en de aard van de bestreden beslissing.

Beoordeling

5.1. Wanneer een verzoekende partij in het verzoekschrift een welbepaald belang laat gelden, trekt zij in beginsel grenzen aan het gerechtelijk debat, namelijk met betrekking tot de ontvankelijkheid van het beroep en van de annulatiemiddelen.

5.2. In haar verzoekschrift geeft de verzoekende partij precies aan dat het belang bij haar beroep is gelegen in de vrijwaring van haar gronden in de Kabeljauwpolder, waarop zij op de meest optimale en kost-efficiënte manier projecten wenst te realiseren met het oog op de ontwikkeling van hernieuwbare energieprojecten. Zij verzet er zich tegen dat het bestreden gewestelijk RUP zich over deze gronden, die buiten de perimeter van het plan zijn gelegen, uitspreekt.

5.3. Een eigenaar van gronden die getroffen worden door de voorschriften van een ruimtelijk uitvoeringsplan, heeft in principe belang bij een beroep gericht tegen dat plan.

5.4. Het onderzoek van de exceptie, en meer bepaald de vraag of de voorschriften van het gewestelijk RUP zich uitstrekken tot verzoeksters gronden, hangt samen met een onderzoek van de middelen.

B. Partiële vernietiging

6.1. De verwerende partij werpt in haar memorie van antwoord op dat de verzoekende partij hooguit een belang kan hebben bij de vernietiging van het deelplan I van het gewestelijk RUP, aangezien de percelen van de verzoekende partij in de nabijheid van dat deelplan zijn gelegen.

6.2. Hierna zal blijken dat het beroep dient te worden verworpen, zodat deze exceptie geen onderzoek behoeft.

V. Onderzoek van de middelen

A. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

7.1. De verzoekende partij roept in een tweede middel de schending in van artikel 2.1.2, § 3, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna: VCRO), van artikel 2.2.2, § 1, en 2.2.6, § 2, VCRO, van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (hierna: RSV) en van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder het zorgvuldigheids- en het redelijkheidsbeginsel.

Na een algemene toelichting in verband met de draagwijdte van de ingeroepen bepalingen en beginselen, geeft de verzoekende partij aan dat het voor zich spreekt dat er in een ruimtelijk uitvoeringsplan geen nieuwe beleidsvisie kan worden ontwikkeld die afwijkt van het RSV. Dat zou namelijk neerkomen op een oneigenlijke wijziging ervan.

Concreet stelt zij dat de bestemmingsvoorschriften van het bestreden gewestelijk RUP geen beperkingen bevatten met betrekking tot de wijze waarop een windturbineproject kan worden gerealiseerd in bepaalde bestemmingszones van het plan, maar dat een welbepaalde passage op pagina 97 van de toelichtingsnota bij dit plan een niet-toelaatbare beperking voor windturbineontwikkeling bevat buiten het zeehavengebied. Volgens de verzoekende partij is het niet toegelaten voor een plannende overheid om bindend ruimtelijke uitspraken te doen over gebieden die niet behoren tot de perimeter van een ruimtelijk uitvoeringsplan.

7.2. In haar memorie van wederantwoord betwist de verzoekende partij de stelling dat het in het verzoekschrift geciteerde tekstfragment uit de toelichtingsnota enkel betrekking zou hebben op de linker Scheldeoever. Volgens haar heeft het citaat betrekking op het gedeelte buiten het zeehavengebied. In de betreffende passage wordt niet uitdrukkelijk bepaald dat het enkel betrekking

heeft op een gebied buiten het zeehavengebied maar enkel binnen de perimeter van het gewestelijk RUP.

Beoordeling

8.1. Het middel steunt op het uitgangspunt dat het bestreden gewestelijk RUP een beleidsvisie ontwikkelt die afwijkt van de bepalingen van het RSV, doordat het voorschriften zou bevatten die de mogelijkheid van windturbineprojecten inperkt buiten het plangebied van het kwestieuze gewestelijk RUP. Ter onderbouwing daarvan verwijst de verzoekende partij naar het volgend tekstfragment van de toelichtingsnota (p. 97):

“Buiten het zeehavengebied zijn hernieuwbare energieinstallaties niet toegelaten. Zo zijn in het agrarisch gebied hernieuwbare energieinstallaties niet toegelaten. In de in het plangebied betreffende agrarische gebieden is het omwille van ruimtelijke, landschappelijke en/of ecologische redenen niet wenselijk om hernieuwbare energieinstallaties toe te laten.”

8.2. De verzoekende partij geeft zelf aan dat haar gronden zich buiten het plangebied situeren.

8.3. Overeenkomstig artikel 2.2.2, § 1, eerste alinea, VCRO, bevat een ruimtelijk uitvoeringsplan “een grafisch plan dat aangeeft voor welk gebied of welke gebieden het plan van toepassing is” en “de erbij horende stedenbouwkundige voorschriften inzake de bestemming, de inrichting en/of het beheer [...]”. Luidens de vierde alinea van dit artikel “[hebben] [h]et grafische plan dat aangeeft voor welk gebied of welke gebieden het plan van toepassing is en de erbij horende stedenbouwkundige voorschriften [...] verordenende kracht”. Het middel dat ervan uitgaat dat de voorschriften van het gewestelijk RUP ook toepassing vinden op verzoeksters percelen die buiten het plangebied zijn gelegen, mist grond.

8.4. Verzoeksters verwijzing naar de in randnummer vermelde 8.1 vermelde passage van de toelichtingsnota bij het gewestelijk RUP, vermag aan

het voormelde geen afbreuk te doen, en dit alleen al nu deze toelichtingsnota iedere verordenende kracht ontbeert.

Het middel is ongegrond.

B. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

9.1. De verzoekende partij roept in een eerste middel de schending in van artikel 2.2.7 VCRO, van het bezwaarrecht en van de beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder het redelijkheids-, zorgvuldigheids- en motiveringsbeginsel.

Zij licht toe dat zij in het kader van het openbaar onderzoek een bezwaarschrift heeft ingediend, waarin zij heeft aangevoerd dat het bestreden gewestelijk RUP uitspraken doet over gronden die gelegen zijn buiten het plangebied van dit RUP. Zij is van oordeel dat dit bezwaar niet op een afdoende wijze werd onderzocht en beantwoord.

9.2. In haar memorie van wederantwoord stelt de verzoekende partij dat zij wel degelijk een belang bij het middel heeft. Het tekstfragment waar zij in het bezwaarschrift op wees, heeft volgens haar wel degelijk betrekking op het gehele plangebied en zelfs op het gedeelte buiten het zeehavengebied. Verder stelt zij dat het bestreden besluit op geen enkele manier ingaat op het bezwaar dat het gewestelijk RUP percelen buiten het plangebied nadelig beïnvloedt.

Beoordeling

10.1. Uit de in artikel 2.2.7 VCRO vervatte verplichting om een openbaar onderzoek te organiseren, volgt de verplichting om de ingediende opmerkingen en bezwaren met de gepaste zorgvuldigheid te onderzoeken en,

wanneer ze niet gevolgd worden, om afdoende te laten begrijpen waarom dat niet het geval is.

10.2. De verzoekende partij acht haar volgende bezwaar niet afdoende beantwoord:

“Toch moet PIF vaststellen dat het GRUP in de toelichtende nota ruimtelijke uitspraken doet over deze zone en zelfs in die mate dat de realisatie van het windturbineproject zal worden gehypothekeerd. Daarenboven zijn de ruimtelijke uitspraken dan nog tegenstrijdig.

Op pagina 26 van de toelichtende nota van het GRUP wordt verwezen naar de tussentijdse strategische nota dd. 2006 en verduidelijkt dat ruimtelijke uitspraken over onder meer de Kabeljauwpolder zullen gebeuren in een afzonderlijk RUP. Dit is evident; de gronden van de Kabeljauwpolder zijn immers gelegen buiten de perimeter van het in opmaak zijnde GRUP. De bepalende documenten uit het GRUP kunnen dan ook geen voorschriften opleggen met betrekking tot deze gebieden.

De verwijzing naar de ruimtelijke keuzes voor de bebouwing in deze zone moet dan ook uit het huidig GRUP worden geschrapt [...] en kan slechts in een afzonderlijk RUP worden opgenomen. Dit mag niet gebeuren in dit GRUP, zelfs niet bij wege van suggestie of (impliciete) verwijzing.

Ook bevat pagina 95 van de toelichtingsnota een niet-toelaatbare beperking voor windturbine-ontwikkeling buiten het zeehavengebied:

‘Buiten het zeehavengebied zijn hernieuwbare energieinstallaties niet toegelaten. Zo zijn in het agrarisch gebied hernieuwbare energieinstallaties niet toegelaten. In de in het plangebied betreffende agrarische gebieden is het omwille van ruimtelijke, landschappelijke en/of ecologische redenen niet wenselijk om hernieuwbare energieinstallaties toe te laten’.

Gezien de gronden van de Kabeljauwpolder ook zijn gelegen in agrarisch gebied, heeft de voormelde passage uit de toelichtingsnota mogelijk ook een nefaste uitwerking voor de ontwikkelingen die PIF voorziet in deze gebieden (alook voor andere gebieden die aan de betrokken voorwaarden voldoen), hoewel deze geen deel uitmaken van de zone waarop het huidig GRUP betrekking heeft. Ook deze passage moet daarom worden geschrapt, gelet op het onwettig karakter ervan.”

10.3. Verzoeksters bezwaar wordt in de bestreden beslissing als volgt beantwoord:

“Overwegende dat een aantal opmerkingen, bezwaren en adviezen handelen over percelen die buiten het plangebied van het ruimtelijk uitvoeringsplan liggen en dus buiten de reikwijdte van het plan vallen; dat de bestemming van de betrokken percelen niet het voorwerp heeft uitgemaakt van het openbaar onderzoek; dat artikel 2.2.7 §7 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bepaalt dat de definitieve

vaststelling van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan geen betrekking kan hebben op delen van het grondgebied die niet opgenomen zijn in het voorlopig vastgesteld plan; dat deze opmerkingen, bezwaren en adviezen de goedkeuring van het plan niet in de weg staan: het niet ingaan op de in deze opmerkingen, bezwaren en adviezen gevraagde wijzigingen doet immers geen afbreuk aan de eenheid van het RUP; dat, ook zonder de betreffende percelen die buiten het plangebied van het RUP liggen, voorliggend RUP eenduidig en samenhangend is.”

10.4. Bij de beoordeling van het eerste middel is reeds gebleken dat de verzoekende partij er ten onrechte van uitgaat dat de voorschriften van het gewestelijk RUP op haar buiten het plangebied gelegen percelen toepassing zouden vinden. De in het voormelde randnummer weergegeven bespreking van verzoeksters bezwaar stelt dit ook uitdrukkelijk, waar wordt overwogen dat deze percelen “buiten de reikwijdte van het plan vallen”. Aldus wordt verzoeksters bezwaar op afdoende wijze beantwoord.

Het middel is ongegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175.

De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van vijf februari 2016, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Jan Clement,	staatsraad,
Stephan De Taeye,	staatsraad,
bijgestaan door	
Astrid Truyens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Astrid Truyens

Johan Lust